

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

z działalności Kooperatywy Mosty Perspektyw
rok 2025

1. Misja i kontekst działalności

Kooperatywa Mosty Perspektyw jest środowiskiem współpracy organizacji społecznych, liderów lokalnych, ekspertów i mieszkańców Pojezierza Drawskiego. Jej celem jest wzmacnianie odporności społecznej regionu poprzez rozwój dialogu obywatelskiego, współpracy międzysektorowej oraz przedsiębiorczości społecznej.

Działalność Kooperatywy opiera się na wartościach ekonomii społecznej: solidarności, partnerstwie, demokratycznym zarządzaniu oraz odpowiedzialności za dobro wspólne. Wartości te stanowią fundament współpracy między organizacjami społecznymi oraz instytucjami publicznymi.

W 2025 roku działania Kooperatywy koncentrowały się wokół trzech strategicznych kierunków:

1. budowanie odporności społecznej regionu,
2. wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych,
3. rozwój sprawczości mieszkańców – szczególnie młodzieży.

2. Kooperatywa jako platforma współpracy społecznej

Kooperatywa Mosty Perspektyw funkcjonuje jako platforma współpracy organizacji społecznych oraz środowisk eksperckich działających na rzecz rozwoju regionu.

W roku 2025 szczególne znaczenie miały działania:

- integrujące środowisko organizacji pozarządowych powiatu drawskiego,
- wzmacniające współpracę między NGO a jednostkami samorządu terytorialnego,
- rozwijające mechanizmy dialogu obywatelskiego.

Przykładem tego typu działań były warsztaty Kooperatywy Mosty Perspektyw z udziałem Kujawsko-Pomorskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, poświęcone

- samofinansowaniu organizacji społecznych,
- dialogowi obywatelskiemu,
- rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości społecznej.

Spotkania te stanowiły przestrzeń wymiany doświadczeń i wspólnego wypracowywania rozwiązań służących rozwojowi społeczności lokalnych.

3. Kluczowe projekty i inicjatywy

3.1 Program „Odporność Pojezierza Drawskiego” – Ińska Fabryka Snów, Katarzyna Hoffmann

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć realizowanych w 2025 roku był projekt wzmacniający odporność społeczną regionu.

Projekt obejmował:

- organizację konferencji „Odporność, samopomoc, współpraca”,
- warsztaty dla organizacji pozarządowych,
- rozwój mediów obywatelskich,
- utworzenie studia podcastów społecznych.

W konferencji uczestniczyło:

- ok. 150 mieszkańców regionu,
- 70 przedstawicieli organizacji pozarządowych,
- 30 przedstawicieli samorządów lokalnych.

W ramach projektu zrealizowano również podcasty poświęcone samopomocy społecznej, współpracy mieszkańców i roli organizacji pozarządowych w rozwiązywaniu problemów społecznych.

Istotnym elementem projektu było także wypracowanie rekomendacji dotyczących wieloletniego programu współpracy JST i NGO.

3.2 Program „Młodzi w Powiecie Drawskim 2040” – Ińska Fabryka Snów, Ińska Fabryka Snów

Program skierowany był do młodzieży szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu drawskiego.

Projekt obejmował:

- warsztaty dotyczące przyszłości regionu,
- konkurs filmowy „Młodzi w Powiecie Drawskim 2040”,
- wizyty studyjne,
- działania młodzieżowych zespołów projektowych.

W projekcie uczestniczyło 45 młodych osób, które pracowały w zespołach projektowych oraz przygotowały filmy dotyczące wizji rozwoju regionu.

Projekt przyczynił się do wzrostu kompetencji społecznych i obywatelskich młodych ludzi. Badania ewaluacyjne wskazały znaczący wzrost poczucia sprawczości młodzieży – odsetek osób deklarujących trudności w komunikacji społecznej spadł z 64% do 34% uczestników projektu.

3.3 Program „NGO Level Up – Rozwijaj, Planuj, Działaj” – Ińska Fabryka Snów

Projekt był skierowany do organizacji pozarządowych regionu i miał na celu wzmocnienie ich potencjału organizacyjnego.

Działania obejmowały:

- warsztaty strategiczne i mentoring,
- wsparcie w przygotowaniu projektów grantowych,
- rozwój komunikacji społecznej NGO,
- współpracę z mediami lokalnymi.

W projekcie uczestniczyło 10 organizacji pozarządowych oraz ok. 20 ich przedstawicieli.

Rezultatem projektu było m.in.:

- przygotowanie materiałów promocyjnych,
- rozwój kanałów komunikacji NGO,
- wzmocnienie współpracy między organizacjami.

3.4 Program wsparcia administracyjnego dla NGO – Nasze Gronowo

W odpowiedzi na potrzeby organizacji regionu realizowany był program wsparcia administracyjno-księgowego.

Program obejmował:

- doradztwo w zakresie prowadzenia dokumentacji projektowej,
- wsparcie w rozliczaniu dotacji publicznych,
- pomoc w zakresie ZUS i podatków,
- przygotowanie zaplecza technicznego do obsługi NGO.

Z pomocy skorzystało co najmniej 10 organizacji pozarządowych powiatu drawskiego.

3.5. Akademia Sensownego Życia – Kooperatywa Mosty Perspektyw - Emilia Ślimko

program rozwoju społecznego regionu

Jednym z kluczowych przedsięwzięć rozwijanych przez Kooperatywę jest program „Akademia Sensownego Życia”, którego celem jest budowanie odporności społecznej mieszkańców powiatu drawskiego poprzez działania edukacyjne, profilaktyczne i środowiskowe.

Program odpowiada na zdiagnozowane problemy społeczne regionu, w szczególności:

- osłabienie więzi społecznych i rodzinnych,
- problemy zdrowia psychicznego młodzieży,
- ubóstwo i wykluczenie społeczne,
- brak współpracy między instytucjami wsparcia społecznego.

Akademia Sensownego Życia została zaprojektowana jako zintegrowany program społeczno-edukacyjny, łączący działania dla rodzin, młodzieży oraz lokalnych liderów.

Głównym celem programu jest wzmocnienie rezyliencji społecznej, samodzielności i integracji mieszkańców powiatu drawskiego poprzez działania edukacyjne, terapeutyczne i środowiskowe.

W ramach Akademii Sensownego Życia Kooperatywa zrealizowała warsztaty szkoleniowe dla osób pracujących z młodzieżą, prowadzone przez prof. Marcina Szulca z Uniwersytetu Gdańskiego.

Warsztaty obejmowały m.in.:

- rozpoznawanie objawów kryzysów emocjonalnych młodzieży,
- profilaktykę zachowań ryzykownych,
- metody prowadzenia rozmowy pomocowej,
- zasady interwencji w sytuacjach kryzysowych.

W warsztatach uczestniczyło:

- 20 osób pracujących w środowiskach młodzieżowych,
- dodatkowo ok. 20 przedstawicieli instytucji i liderów społecznych, którzy uczestniczyli w części prezentacyjnej programu.

Rezultatem warsztatów było:

- podniesienie kompetencji specjalistów pracujących z młodzieżą,
- wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wsparcia społecznego,
- rozpoczęcie prac nad lokalnym programem profilaktyki społecznej.

Rozwój modelu usług społecznych opartych na współpracy mieszkańców

Kooperatywa Mosty Perspektyw rozwija model usług społecznych opartych na współpracy mieszkańców, organizacji pozarządowych oraz instytucji publicznych.

Model we współpracy z MOPS w Kaliszu Pomorskim zakłada:

- diagnozę potrzeb społecznych mieszkańców,
- współpracę międzysektorową (NGO – samorząd – rynek),
- wspólne projektowanie działań społecznych,
- monitorowanie efektów i ich ewaluację.

Na schemacie programu usług społecznych przedstawiono proces obejmujący:

- 1) diagnozę potrzeb społecznych,
- 2) określenie warunków działania,
- 3) podejmowanie decyzji wspólnie z partnerami, **Wizyta Studyjna w Przedsiębiorstwach Społecznych w Elblągu i Gdańsku – Izba Dziedzictwa kulturowego – Aleksandra i Kuba Olszewscy**
- 4) realizację działań społecznych,
- 5) monitoring i ocenę efektów.

Wartościami, które stanowią fundament tego modelu są m.in.:

- wspólnota,
- odporność społeczna (rezyliencja),
- dobro wspólne,
- partnerstwo między instytucjami i mieszkańcami.

Rozwój inicjatyw środowiskowych i międzypokoleniowych

Kooperatywa realizowała również działania integrujące mieszkańców różnych pokoleń.

Działania te obejmowały m.in.:

- warsztaty integracyjne dla dzieci, rodzin i organizacji pozarządowych,
- wydarzenia podczas: **majowego pikniku – KGW Nadjeziorne Gospodynie, kaliskiego Ogórka – KGW Dalewo, KGW Nadjeziorne Gospodynie, dożynek – Magdalena Komarowa, 11-go Listopada – Dariusz Dydalski.**

Przykładem takich działań były spotkania międzypokoleniowe organizowane we współpracy z Kołami Gospodyń Wiejskich, w których uczestniczyły dzieci i mieszkańcy lokalnych społeczności.

Działania te wzmacniają:

- więzi społeczne w lokalnych wspólnotach,
- relacje między pokoleniami,
- poczucie wspólnoty i współodpowiedzialności za lokalne środowisko.

Wkład pracy zespołu i współpracowników

Działania Kooperatywy były realizowane dzięki zaangażowaniu zespołu oraz współpracowników zatrudnianych m.in. na podstawie umów o pracę 3 – osoby oraz umów cywilno-prawnych.

Dokumentacja organizacyjna obejmowała m.in.:

- ewidencję czasu pracy współpracowników,
- dokumentację projektową,
- listy obecności uczestników działań społecznych.

Równocześnie istotną część działań realizowano dzięki pracy społecznej członków Kooperatywy oraz wolontariuszy.

Tabela rezultatów działalności i projektów Kooperatywy Mosty Perspektyw

Syntetyczne wnioski z tabeli rezultatów

Z przedstawionych materiałów wynika, że Kooperatywa rozwija równolegle cztery strategiczne funkcje. Po pierwsze, wzmacnia kapitał społeczny i współpracę JST-NGO przez konferencje, warsztaty i wspólne projektowanie rozwiązań. Po drugie, buduje sprawczość młodzieży i kompetencje społeczne młodych ludzi. Po trzecie, profesjonalizuje sektor obywatelski przez wsparcie księgowo, mentoring i komunikację NGO. Po czwarte, rozwija załączki lokalnego systemu usług społecznych opartego na partnerstwie, profilaktyce i pracy środowiskowej.

Obszar / projekt	Najważniejsze działania	Rezultaty twarde	Rezultaty miękkie / strategiczne
Odporność Pojezierza Drawskiego	konferencja, warsztaty, podcasty, rozwój mediów obywatelskich, studio nagrań	1 konferencja; 150 mieszkańców; 70 przedstawicieli NGO; 30 przedstawicieli JST; 3 podcasty; 1 studio nagrań	wzrost współpracy JST-NGO, wzmocnienie lokalnej odporności społecznej, rozwój debaty obywatelskiej i mediów tworzonych przez mieszkańców
Młodzi w Powiecie Drawskim 2040	warsztaty, konkurs filmowy, wizyty studyjne, inicjatywy młodzieżowe	45 młodych osób; 6 warsztatów; min. 5 filmów; 4-dniowa wizyta studyjna; min. 1 inicjatywa młodzieżowa; 10 postów/rolek	wzrost sprawczości młodzieży, rozwój kompetencji dialogu, przygotowanie młodych do udziału w życiu publicznym
Sprawczość młodych – efekt ewaluacyjny, Dialog, to sprawczość i siła – wydanie podręcznika edukacji regionalnej.	proces współtworzenia działań, oddanie młodym realnego wpływu na tematy, formy i decyzje	50 uczestników procesu; spadek trudności w komunikacji z 64% do 34%	wzrost poczucia wpływu, odpowiedzialności i gotowości do inicjatywy; lepsza komunikacja rówieśnicza i większa gotowość do współpracy
NGO Level Up – Rozwijaj, Planuj, Działaj	warsztaty, mentoring, wsparcie grantowe, komunikacja i promocja NGO	10 organizacji; min. 20 uczestników; 1 wspólny kanał komunikacji; ok. 50 materiałów promocyjnych	wzrost kompetencji organizacji, poprawa widoczności NGO, rozwój współpracy i sieciowania lokalnego

Wsparcie księgowo dla drawskich NGO	doradztwo księgowe i administracyjne, rozliczanie dotacji, przygotowanie zaplecza technicznego	min. 10 NGO objętych wsparciem; 15 umów o bezpłatne usługi księgowe; 15 wsparć przy rozliczaniu projektów; 1 program księgowy; 1 komputer	zwiększenie bezpieczeństwa prawno-finansowego NGO, odciążenie organizacji z obowiązków administracyjnych, trwałe wzmocnienie zaplecza obsługowego sektora społecznego
Warsztaty Kooperatywy z K-P FOP	warsztaty środowiskowe, wypracowywanie wspólnych tematów rozwojowych	1 wydarzenie środowiskowe z udziałem przedstawicieli różnych organizacji i obszarów tematycznych	rozwój myślenia o samofinansowaniu NGO, dialogu obywatelskim, zasobach naturalnych i wspólnych problemach regionu
Akademia Sensownego Życia – warsztaty dla osób pracujących z młodzieżą	2-dniowe warsztaty z prof. Marcinem Szulcem, część prezentacyjna programu, praca nad lokalnym modelem wsparcia	20 uczestników warsztatów; ok. 20 dodatkowych osób w części informacyjnej; 4 bloki tematyczne; 2 dni pracy	wzrost kompetencji w zakresie rozpoznawania kryzysów młodzieży, wzmocnienie relacji między liderami lokalnymi, rozpoczęcie budowy lokalnego modelu profilaktyki i wsparcia młodzieży
Akademia Sensownego Życia – program strategiczny	program dla rodzin, młodzieży, liderów i wspólnot lokalnych	zaprojektowano 4 moduły działań, grupy odbiorców i wskaźniki dla lat 2026–2027	stworzenie ram zintegrowanej polityki społecznej opartej na relacjach, rezyliencji, profilaktyce, aktywizacji i współpracy instytucjonalnej

Model społecznych Kooperatywy	diagnoza potrzeb, partnerstwo, projektowanie działań, monitoring i ewaluacja	opracowany model działania i prezentacja zakresu usług społecznych	uporządkowanie podejścia do usług społecznych komplementarnych wobec JST; osadzenie działań w wartościach: wspólnota, dobro wspólne, partnerstwo, sensowne życie, rezyliencja
Inicjatywy środowiskowe i międzypokoleniowe	działania w świetlicach, warsztaty rodzinne, współpraca z KGW, działania sąsiedzkie	liczb nie wskazano wprost w tym materiale, ale potwierdzono realizację lokalnych działań z dziećmi i rodzinami	wzmacnianie więzi, wspólnotowości, praktycznego uczenia się przez działanie i relacje między pokoleniami

Rekomendacje dla polityki społecznej Powiatu Drawskiego

1. Przyjąć model współpracy z NGO jako element stałej polityki publicznej

Z materiałów wynika, że organizacje społeczne są zdolne nie tylko do realizacji pojedynczych projektów, ale także do współtworzenia diagnoz, programów i rozwiązań systemowych, w tym w obszarze współpracy z JST oraz usług społecznych. W polityce społecznej powiatu warto więc przyjąć trwały model współpracy z organizacjami jako partnerami merytorycznymi, a nie wyłącznie wykonawcami zadań.

2. Opracować i wdrożyć wieloletni program współpracy JST-NGO oparty na realnych zadaniach i finansowaniu.

W dokumentach widać próbę wypracowania wieloletniego programu współpracy, ale bez stabilnego zakotwiczenia finansowego i wdrożeniowego. Powiat powinien wrócić do tego procesu i zbudować program wieloletni z konkretnymi priorytetami, wskaźnikami, harmonogramem i przewidzianymi środkami w wieloletniej prognozie finansowej.

3. Uznać zdrowie psychiczne młodzieży za priorytet polityki społecznej powiatu.

Program Akademia Sensownego Życia wskazuje na narastające problemy zdrowia psychicznego, kryzysów emocjonalnych i ryzyka samobójczego, a warsztaty zrealizowane przez Kooperatywę potwierdzają potrzebę wzmocnienia kompetencji osób pracujących z młodzieżą. Powiat powinien rozwijać system profilaktyki środowiskowej, wczesnego reagowania i wsparcia międzyinstytucjonalnego dla młodzieży oraz rodzin.

- 1) Wyniki badań Stowarzyszenia Młoda Drawa – zaufanie do pedagogów szkolnych - 1 , a do psychologów NGO – 9.**

4. Rozwijać środowiskowe i dzienne usługi społeczne, szczególnie dla rodzin, dzieci i młodzieży

Prezentacja modelu usług społecznych wskazuje na potrzebę rozwoju usług komplementarnych wobec działań instytucji, zwłaszcza pracy z rodziną, poradnictwa, grup wsparcia, usług środowiskowych i działań dziennych dla dzieci i młodzieży. To kierunek spójny z lokalnymi potrzebami i z potencjałem organizacji pozarządowych.

- 1) Minimalizowanie wykluczenia społecznego - od drzwi do drzwi – MOPS-y.**

5. Wzmocnić lokalnych liderów i liderki jako zasób polityki społecznej

Z materiałów Akademii wynika, że trwała zmiana społeczna zależy od ludzi mających zaufanie środowiska: pedagogów, animatorów, wychowawców, pracowników OPS, liderów nieformalnych i społeczników. Polityka powiatu powinna obejmować system szkoleń, mentoringu, wizyt studyjnych i sieciowania dla takich osób.

- 1) Praca dla liderów i liderki i tu wynagrodzenie oraz dodatkowa praca społeczna bezpłatna pomoc sąsiadowi/sąsiadce**
- 2) Skuteczność pomocy nieformalnej przewyższa dwukrotnie pomoc formalną.**

6. Włączyć młodzież do współtworzenia lokalnych polityk

Projekt „Młodzi w Powiecie Drawskim 2040” i dane ewaluacyjne pokazują, że młodzi ludzie dobrze reagują na realny wpływ, współdecydowanie i odpowiedzialność za działania. Powiat powinien tworzyć trwałe mechanizmy partycypacji młodzieży, nie tylko formalne, ale też oparte na pracy warsztatowej, projektowej i środowiskowej.

- 1) Włączenie przedstawicieli Stowarzyszenia Młoda Drawa do Zespołu Partnerów Społeczno - Gospodarczych Związku Zachodniopomorskiej Strefy Centralnej,**
- 2) Miejsca dorobienia kieszonkowego w ramach wolontariatu - platforma wymiany.**

7. Zabezpieczyć trwałe wsparcie instytucjonalne dla NGO

Wsparcie księgowo, administracyjne i mentoringowe dla NGO okazało się realną potrzebą oraz warunkiem jakości i bezpieczeństwa realizowanych zadań publicznych. W polityce powiatu warto przewidzieć osobny strumień wspierający zaplecze organizacyjne sektora obywatelskiego: księgowość, rozliczenia, szkolenia, komunikację i obsługę formalnoprawną.

8. Rozwijać politykę społeczną w oparciu o wspólnotowość, rezyliencję i dobro wspólne

W materiałach Kooperatywy konsekwentnie pojawiają się wartości: wspólnota, rezyliencja, partnerstwo, dobro wspólne i sensowne życie. To nie są tylko hasła promocyjne, ale spójne ramy działania, które można przełożyć na lokalną politykę społeczną: mniej reaktywności, więcej profilaktyki, relacji, działań sąsiedzkich i odpowiedzialności wspólnotowej.

- 1) Przestrzenie wspólne w Czaplunku, Kaliszu Pomorskim, Drawsku Pomorskim i inne – współfinansowane przez MOPS-y w ramach profilaktyki.**

9. Przygotować powiat do korzystania z instrumentów typu „Premia społeczna” i zlecenia usług PES

Materiały dotyczące usług społecznych wyraźnie wskazują kierunek: większe wykorzystanie podmiotów ekonomii społecznej i organizacji obywatelskich do świadczenia usług społecznych. To wymaga wcześniejszego przygotowania powiatu: diagnozy potrzeb, określenia katalogu usług, budowy partnerstw i gotowości konkursowej/projektowej.

- 1) Przedsiębiorstwa społeczne prowadzące stołówki szkolne,**
- 2) Lokalne kooperatywy spożywcze zaopatrujące stołówki szkolne i przestrzenie wspólne w zdrowe posiłki.**
- 3) Wieloletnie programy współpracy z JST z NGO.**

10. Traktować działania międzypokoleniowe i środowiskowe jako narzędzie profilaktyki społecznej

Z drobniejszych działań lokalnych wynika ważny wniosek strategiczny: wspólne aktywności rodzin, dzieci, seniorów i sąsiadów mają nie tylko wartość integracyjną, ale też profilaktyczną. Powiat powinien wzmacniać takie małe, lokalne formy działania, bo one odbudowują więzi i obniżają ryzyko izolacji społecznej.

- 1) Tożsamość Zlepków – postawa współdziałania i rozwiązywania problemów ponadgminnych.**

W świetle osiągniętych rezultatów zasadne jest uznanie Kooperatywy Mosty Perspektyw za istotnego partnera społecznego w kształtowaniu polityki społecznej Powiatu Drawskiego. Skala i charakter zrealizowanych działań wskazują, że organizacja posiada zdolność zarówno do prowadzenia pracy środowiskowej i profilaktycznej, jak i do współtworzenia rozwiązań systemowych w obszarze współpracy JST-NGO, wsparcia młodzieży, usług społecznych oraz rozwoju lokalnych wspólnot. Kierunkiem pożądanym na kolejne lata jest przejście od logiki pojedynczych projektów do logiki trwałego partnerstwa publiczno-społecznego opartego na wspólnej diagnozie, współodpowiedzialności i stabilnych mechanizmach finansowania.

Joanna Kulesza, Kalisz Pomorski 20.03.2026r.

Joanna Kulesza
Krzysztof Kowalski